ROMANIA

Expunere de motive

privind completarea Legii nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor

Protecția vieții, sănătății și integrității persoanelor împotriva incendiilor constituie o obligație fundamentală a autorităților publice, a cărei îndeplinire presupune nu numai organizarea și exercitarea atribuțiilor de intervenție, dar și instituirea unor mecanisme de prevenire adaptate naturii riscurilor, destinației construcțiilor și capacității persoanelor de a se proteja în situații de pericol.

Incendiile produse în locuințe și intoxicațiile cu monoxid de carbon prezintă particularități care justifică o reglementare distinctă a anumitor obligații preventive, având în vedere că producerea acestor evenimente poate determina pierderi de vieți omenești, vătămări corporale și distrugeri materiale, inclusiv în împrejurări în care identificarea timpurie a pericolului ar permite evacuarea persoanelor și solicitarea intervenției serviciilor specializate.

Riscul asociat incendiilor domestice dobândește o gravitate suplimentară în cazul persoanelor care, din cauza vârstei, a dizabilității, a dependenței de servicii sociale ori a precarității resurselor economice, pot întâmpina dificultăți în identificarea unei situații periculoase, în evacuarea locuinței sau în asigurarea mijloacelor tehnice necesare prevenirii consecințelor acesteia.

Potrivit datelor comunicate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență la 3 martie 2026, în România se produc, în medie, 19 incendii zilnic, cu consecințe asupra siguranței persoanelor și integrității bunurilor. Aceste date evidențiază caracterul permanent al riscurilor asociate incendiilor și necesitatea dezvoltării unor forme de prevenire care să permită identificarea pericolului anterior producerii unor consecințe ireversibile.

În materia intoxicațiilor cu monoxid de carbon, particularitatea riscului rezultă din caracteristicile acestui gaz, care nu poate fi identificat prin simțurile obișnuite și a cărui acumulare în spații închise poate produce intoxicații grave sau decesul persoanelor expuse. Utilizarea echipamentelor care funcționează cu combustibili impune, în consecință, o atenție distinctă acordată identificării timpurii a concentrațiilor periculoase de monoxid de carbon.

Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor reglementează cadrul general al activităților de prevenire și stingere a incendiilor, obligațiile persoanelor fizice și juridice, competențele autorităților publice, precum și regimul controlului și al răspunderii pentru nerespectarea dispozițiilor legale. Caracterul general al acestei reglementări impune examinarea particularităților aplicării măsurilor preventive în locuințele individuale și apartamentele din clădirile de locuit, în condițiile în care destinația rezidențială a spațiilor, caracteristicile tehnice ale construcțiilor și riscurile efective de incendiu reclamă o aplicare proporțională a obligațiilor legale și a măsurilor dispuse de autoritățile competente.

Prezenta propunere legislativă urmărește completarea cadrului normativ existent prin instituirea unor dispoziții exprese referitoare la proporționalitatea măsurilor de prevenire, verificare și sancționare, precum și prin stabilirea unor obligații de dotare cu dispozitive autonome de detectare a fumului și monoxidului de carbon pentru locuințele în care domiciliază sau locuiesc persoane aparținând categoriilor vulnerabile.

Prima componentă a intervenției legislative privește introducerea art. 2[1] în Legea nr. 307/2006, prin care se propune consacrarea expresă a principiului proporționalității în stabilirea măsurilor de prevenire, verificare și sancționare aplicabile locuințelor individuale și apartamentelor din clădirile de locuit. Potrivit soluției normative propuse, măsurile dispuse de autoritățile competente trebuie raportate la nivelul riscului de incendiu, determinat în conformitate cu reglementările tehnice în vigoare, precum și la destinația locuinței. Această reglementare urmărește individualizarea intervenției administrative în funcție de natura riscului constatat, fără instituirea unor obligații disproporționate și fără diminuarea cerințelor legale privind apărarea împotriva incendiilor.

Totodată, se propune reglementarea posibilității remedierii neconformităților constatate în locuințele individuale și apartamentele din clădirile de locuit, anterior aplicării sancțiunilor contravenționale, prin stabilirea de către personalul cu atribuții de control a unor măsuri de remediere și a unui termen rezonabil de conformare.

Soluția legislativă instituie o distincție între nerespectarea unor obligații legale pentru care remedierea poate fi realizată într-un interval determinat și situațiile care prezintă un pericol iminent pentru viața, sănătatea sau integritatea persoanelor, pentru care este menținută posibilitatea intervenției imediate a autorităților competente.

Reglementarea nu urmărește exonerarea persoanelor de îndeplinirea obligațiilor privind apărarea împotriva incendiilor, însă stabilirea unei succesiuni între constatarea neconformității, dispunerea măsurilor de remediere și aplicarea sancțiunii contravenționale, în limitele prevăzute de lege și cu respectarea cerințelor de protecție a persoanelor.

A doua componentă a propunerii legislative privește instituirea obligației de dotare cu detectoare autonome de fum a locuințelor individuale și apartamentelor din clădirile de locuit în care domiciliază sau locuiesc persoane aparținând categoriilor vulnerabile, precum și a obligației de dotare cu detectoare de monoxid de carbon în locuințele respective în care există echipamente care utilizează combustibili. Această obligație are caracter preventiv și urmărește identificarea timpurie a incendiilor și a concentrațiilor periculoase de monoxid de carbon, astfel încât persoanele aflate în locuință să poată fi avertizate înainte ca situația de pericol să producă urmări grave.

Necesitatea reglementării rezultă din diferențele obiective existente între capacitatea persoanelor de a identifica un pericol, de a reacționa în timp util și de a asigura, prin resurse proprii, instalarea unor dispozitive de avertizare. În cazul persoanelor vârstnice care locuiesc singure, al persoanelor cu handicap grav sau accentuat și al persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate socială, aceste particularități justifică instituirea unor obligații preventive cu aplicare etapizată.

Reglementarea propusă stabilește termene diferențiate pentru îndeplinirea obligațiilor, în raport cu categoriile de beneficiari. Astfel, pentru locuințele în care locuiesc persoane încadrate în grad grav sau accentuat de handicap este prevăzut un termen de 12 luni, pentru locuințele persoanelor cu vârsta de peste 65 de ani care trăiesc singure ori exclusiv împreună cu alte persoane vârstnice este stabilit un termen de 24 de luni, iar pentru celelalte categorii vulnerabile este prevăzut un termen de 36 de luni. Aplicarea etapizată urmărește asigurarea unui interval de conformare diferențiat,

corespunzător priorității acordate persoanelor cu o vulnerabilitate accentuată, precum și posibilității organizării progresive a activităților de dotare, instalare și monitorizare.
Pentru construcțiile noi sau pentru cele supuse autorizării, în care urmează să domicilieze persoane aparținând categoriilor vulnerabile, proiectul prevede îndeplinirea obligațiilor de dotare anterior recepției la terminarea lucrărilor, în scopul asigurării existenței dispozitivelor de avertizare înainte de utilizarea locuinței. Obligația instalării și menținerii în stare de funcționare a detectoarelor revine proprietarilor sau, după caz, utilizatorilor locuințelor, potrivit dispozițiilor propuse. Această reglementare urmărește asigurarea continuității funcționării dispozitivelor, având în vedere că eficiența măsurii preventive presupune nu numai instalarea inițială, dar și întreținerea corespunzătoare a echipamentelor pe durata utilizării acestora.

Pentru respectarea cerințelor de securitate și fiabilitate, proiectul prevede utilizarea unor detectoare conforme cu standardele europene aplicabile și certificate potrivit legislației în vigoare.

Categoriile vulnerabile avute în vedere de propunerea legislativă includ persoanele și familiile beneficiare ale venitului minim de incluziune, persoanele încadrate în grad grav sau accentuat de handicap, persoanele beneficiare de servicii sociale rezidențiale sau la domiciliu, persoanele cu vârsta de peste 65 de ani care locuiesc singure ori exclusiv împreună cu alte persoane vârstnice, precum și alte categorii stabilite expres prin lege ca fiind în risc de excluziune socială sau vulnerabilitate. Individualizarea acestor categorii urmărește corelarea măsurilor de prevenire a incendiilor cu situațiile în care vulnerabilitatea personală ori socială poate diminua posibilitatea procurării și utilizării mijloacelor de avertizare timpurie.

O componentă distinctă a intervenției legislative privește reglementarea posibilității autorităților administrației publice locale de a derula, în colaborare cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, programe de sprijin destinate dotării locuințelor persoanelor vulnerabile cu detectoare autonome de fum și detectoare de monoxid de carbon. Necesitatea acestei reglementări rezultă din raportul dintre instituirea unei obligații legale de dotare și capacitatea economică a persoanelor cărora li se adresează. În absența unor mecanisme de sprijin, obligația de achiziționare și instalare a dispozitivelor ar putea reprezenta o sarcină financiară dificil de suportat pentru persoanele și familiile beneficiare ale unor forme de protecție socială.

Prin programele propuse se creează posibilitatea acordării unui sprijin pentru îndeplinirea obligațiilor de dotare, în limitele resurselor financiare disponibile și ale condițiilor stabilite potrivit legii. Reglementarea stabilește eligibilitatea persoanelor și familiilor aparținând categoriilor vulnerabile și prevede aprobarea, prin hotărâre a Guvernului, a normelor metodologice referitoare la procedura de accesare, documentele justificative și mecanismul de implementare a programelor.

Finanțarea acestora poate fi realizată din sume alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Afacerilor Interne, fonduri externe nerambursabile, donații și sponsorizări, precum și din alte surse legal constituite. Totodată, autoritățile administrației publice locale pot contribui la finanțarea programelor prin hotărâri ale consiliilor locale, în limita fondurilor aprobate prin bugetele locale. Caracterul facultativ al programelor de sprijin permite autorităților administrației publice locale să decidă participarea la finanțarea acestora, în condițiile legii și în raport cu resursele bugetare

aprobate, fără instituirea unei obligații generale de finanțare în sarcina tuturor unităților administrativ-teritoriale.

În vederea asigurării unor condiții unitare de aplicare, propunerea legislativă prevede aprobarea, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne, a normelor metodologice privind instalarea, utilizarea și întreținerea detectoarelor autonome de fum și de monoxid de carbon.

Reglementarea secundară urmează să stabilească modalitățile tehnice și procedurale de aplicare a obligațiilor instituite prin lege, fără modificarea categoriilor de destinatari, a condițiilor de eligibilitate sau a termenelor de conformare stabilite prin dispozițiile legale.

Sub aspectul implicațiilor sociale, aplicarea măsurilor propuse este destinată îmbunătățirii capacității de avertizare timpurie în locuințele persoanelor vulnerabile, reducerii expunerii la consecințele incendiilor și intoxicațiilor cu monoxid de carbon și facilitării accesului la mijloace tehnice de prevenire pentru persoanele care nu dispun de resurse economice suficiente.

Sub aspectul implicațiilor financiare, instituirea obligațiilor de dotare presupune cheltuieli pentru achiziționarea, instalarea și întreținerea dispozitivelor de către proprietarii sau utilizatorii locuințelor vizate. Programele de sprijin prevăzute de inițiativă pot implica alocări bugetare de la bugetul de stat și contribuții ale autorităților administrației publice locale, în condițiile stabilite de lege și în limita fondurilor aprobate. Determinarea necesarului financiar pentru aplicarea reglementării presupune evaluarea numărului de locuințe eligibile, a tipurilor de detectoare necesare, a costurilor de achiziție și instalare și a posibilităților de finanțare a programelor de sprijin.

În privința implicațiilor instituționale, propunerea legislativă utilizează competențele existente ale autorităților administrației publice locale, ale Ministerului Afacerilor Interne și ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, fără a prevedea înființarea unor noi autorități sau structuri administrative.

Reglementarea are în vedere aplicarea diferențiată a obligațiilor preventive, proporționalitatea măsurilor dispuse de autoritățile competente și instituirea unor forme de sprijin pentru persoanele vulnerabile, cu păstrarea obligațiilor generale de apărare împotriva incendiilor prevăzute de legislația în vigoare.

Prin soluțiile propuse se urmărește completarea regimului juridic al prevenirii incendiilor în locuințele individuale și apartamentele din clădirile de locuit, prin introducerea unor obligații exprese privind utilizarea dispozitivelor autonome de avertizare și prin reglementarea posibilității finanțării unor programe destinate persoanelor vulnerabile.

Finalitatea intervenției legislative constă în instituirea unor cerințe preventive adaptate situației persoanelor expuse unor riscuri sporite, cu respectarea principiului proporționalității, a competențelor autorităților publice și a cerințelor tehnice aplicabile echipamentelor de detectare a incendiilor și a monoxidului de carbon.

Față de considerentele prezentate, se supune Parlamentului României, spre dezbatere și adoptare, prezenta propunere legislativă.

Deputat Raisa Enachi
Circumscripția electorală nr. 39, Vaslui